

Janusz Gilas

"Encyclopedia of public international law", T. I-IV, pod red. Rudolfa Bernhardta, Amsterdam 1992-2000 : [recenzja]

Kwartalnik Prawa Publicznego 1/1, 283-284

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W konkluzji można rekomendować recenzowaną książkę czytelnikowi polskiemu, zwłaszcza znawcom prawa morza, którzy mogą kontynuować związek duchowy ze znakomitym znawcą zagadnienia zatok w prawie międzynarodowym.

Janusz Gilas*

ENCYCLOPEDIA OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW, POD RED. RUDOLFA BERNHARDTA, AMSTERDAM, NORTH HOLLAND, T. I–IV, 1992–2000.

W czterech tomach zawarto artykuły, często bardzo obszerne z zakresu prawa międzynarodowego publicznego. Zwraca uwagę poświęcenie specjalnych artykułów ważniejszym traktatom międzynarodowym oraz wyrokom i opiniom doradczym STSM i MTS, a także wyrokom innych trybunałów międzynarodowych. W encyklopedii zawarto także szereg haseł dotyczących prawa międzynarodowego prywatnego, których znajomość może okazać się przydatna dla specjalistów prawa międzynarodowego publicznego. Do takich haseł należą na przykład w tomie II hasła poświęcone haskim konwencjom prawa międzynarodowego prywatnego czy też hasło dotyczące międzynarodowej ochrony własności przemysłowej lub w tomie III dotyczące wspólnych przedsięwzięć, czy też generalnie prawa międzynarodowego prywatnego lub też wreszcie hasło o uznaniu i wykonaniu zagranicznych orzeczeń sądowych i arbitrażowych.

Brakuje natomiast haseł odgraniczających prawo międzynarodowe publiczne od prawa morskiego, jak centralnego hasła „prawo morskie” i funkcjonalnego hasła „konwencje brukselskie prawa morskie”. Jest natomiast w tomie I hasło „prawo lotnicze”.

Dobrze udało się w encyklopedii odgraniczyć prawo międzynarodowe publiczne od nauki stosunków międzynarodowych (hasło „stosunki międzynarodowe”). Jeśli więc są w encyklopedii hasła na temat stosunków międzynarodowych to tylko wówczas, gdy są one regulowane przez prawo międzynarodowe.

W encyklopedii zamieszczono także hasła poświęcone ważnym organizacjom międzynarodowym. Wzorowe jest na przykład hasło do-

* Prof dr hab. Janusz Gilas – profesor w Katedrze Prawa Międzynarodowego, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń.

tyczące Instytutu Prawa Międzynarodowego, założonego w 1873 r. w Gandawie.

Encyklopedia zamieszcza hasła, które skonkretyzowały się już po ukazaniu się tomu je objaśniającego. Tak było z hasłami „interwencja humanitarna” i „międzynarodowy sąd karny”. Hasła te wymagają uzupełnienia wobec rozwoju tych instytucji.

Jeśli chodzi o zakres encyklopedii to zwraca uwagę włączenie do niej haseł z międzynarodowego prawa gospodarczego jak na przykład „nowy międzynarodowy ład gospodarczy”, czy wielu haseł na temat inwestycji zagranicznych, sposobów rozstrzygania sporów inwestycyjnych i kodeksów inwestycyjnych, Międzynarodowej Agencji Gwarancji Inwestycyjnych.

W encyklopedii zawarto także hasła z zakresu stosunków polsko-niemieckich. Przykładem może być hasło „linia Odra–Nysa” napisane przez Otto Kimminicha. W encyklopedii znajduje się także hasło „Umowy poczdamskie w sprawie Niemiec (1945)” napisane przez Jochena Abr. Froweina, który odmawia charakteru prawnego umowie poczdamskiej chociaż stwierdza, że przejściowe terytorialne zarządzenia uzgodnione w Poczdamie stały się podstawą odłączenia od Niemiec znacznych części jej poprzedniego terytorium, specjalnie zwłaszcza starych niemieckich prowincji Prus Wschodnich i Śląska.

Recenzowana encyklopedia, chociaż dominują jako autorzy artykułów uczeni niemieccy, jest przedsięwzięciem autorskim międzynarodowym, gdyż szereg haseł opracowali autorzy wywodzący się z wielu krajów. Dla przykładu hasło „międzynarodowa legislacja” opracował Krzysztof Skubiszewski.

Tylko nieustanne korzystanie z tej encyklopedii świadczyć będzie o jej znaczeniu. Jednakże powiedzieć można, że ośmioletni cykl wydawniczy spowodował zdezaktualizowanie niektórych haseł. Być może zatem za pewien czas potrzebna będzie aktualizacja tej encyklopedii.

Janusz Gilas

E. YAKPO, T. BOUMEDRA (RED.), *LIBER AMICORUM JUDGE MOHAMMED BEDJAOU*, KLUWER LAW INTERNATIONAL, THE HAGUE 1999, SS. 790

Recenzowane dzieło stanowi księgę pamiątkową dedykowaną sędziemu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości Mohammedowi Bedjaoui w siedemdziesiątą rocznicę urodzin. Księgę przygotowało Afry-